

10.01. Γενικά χαρακτηριστικά

Δ. Έγκλιση

Ο γιος του κυρ Πέτρου **σπουδάζει** αστροναύτης.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ : κάτι το πραγματικό/βέβαιο

Ο κυρ Πέτρος ήθελε **να σπουδάσει** ο γιος του αστροναύτης.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ : κάτι το επιθυμητό/αβέβαιο

Ο κυρ Πέτρος έλεγε συχνά στον γιο του «Όταν μεγαλώσεις, **σπούδασε** αστροναύτης!»

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ : συμβουλή/απαίτηση

Χρησιμοποιούμε διαφορετικούς τύπους του ρήματος **για να δείξουμε αν η πράξη που περιγράφουμε είναι πραγματική/βέβαιη (οριστική) ή επιθυμητή/αβέβαιη (υποτακτική) ή ακόμα αν απαιτούμε την πραγματοποίησή της** (προστακτική). Οι διαφορετικοί αυτοί ρηματικοί τύποι λέγονται **εγκλίσεις**.

Η **άρνηση** στην οριστική σχηματίζεται με το μόριο δε(ν), ενώ στην υποτακτική με το μόριο μη(ν).

Π.χ. Ο γιος του κυρ Δημήτρη **δε** σπουδάζει αστροναύτης.

Ο κυρ Δημήτρης επέμενε να **μη** σπουδάσει αστροναύτης ο γιος του.

Προσέχω τον σχηματισμό των εγκλίσεων:

Όταν περιγράψω κάτι ως πραγματικό/βέβαιο, το τοποθετώ στη χρονική βαθμίδα στην οποία συνέβη/συμβαίνει/θα συμβεί (δηλ.

παρόν/παρελθόν/μέλλον). Γι' αυτό και η οριστική έγκλιση σχηματίζει τύπους

στους διάφορους χρόνους (οριστική ενεστώτα, παρατατικού, αορίστου, συνοπτικού μέλλοντα, εξακολουθητικού μέλλοντα, παρακειμένου, υπερσυντελικού, συντελεσμένου μέλλοντα).

Όταν περιγράψω κάτι ως επιθυμητό/αβέβαιο ή απαιτώ την πραγματοποίησή του, δεν το τοποθετώ σε χρονική βαθμίδα. Έτσι, η υποτακτική και η προστακτική είναι άχρονες εγκλίσεις.

- Οι βασικοί και πιο συνηθισμένοι τύποι της υποτακτικής σχηματίζονται με το να + τους τρεις απλούς τύπους ποιού ενεργείας (εξακολουθητικό – επαναλαμβανόμενο, συνοπτικό – στιγμιαίο, συντελεσμένο) :

π.χ. να γράφω – να γράψω – να έχω γράψει.

Υπάρχουν και άλλοι τύποι υποτακτικής που παράγονται επίσης με το

να : π.χ. να έγραφα – να έγγραφα – να είχα γράψει.

- Η προστακτική σχηματίζεται με τον εξακολουθητικό – επαναλαμβανόμενο και με τον συνοπτικό – στιγμιαίο τύπο του ποιού ενεργείας : π.χ. γράφε – γράψε.